

Κόρη ενός από τους Κουρήτες ήταν η Κρήτη. Ζούσε στο νησί Ιδαία, όταν στην Αίγυπτο έπεσε πείνα: Τα σπαρτά καταστράφηκαν, οι αποθήκες άδειασαν. Ακόμα και οι θεοί ένωσαν το κακό. Ο μέγας Αμμωνας, ο Δίας των Αιγυπτίων, πήρε τους πιστούς του, διέσχισε τη θάλασσα, έφτασε στην Ιδαία, εγκαταστάθηκε εκεί και δημιούργησε νέο βασίλειο. Είδε την Κρήτη, την αγάπησε, την παντρεύτηκε και προς τιμή της άλλαξε το όνομα της Ιδαίας. Από τότε, τη λένε Κρήτη, αν και υπάρχουν πολλοί που υποστηρίζουν ότι, στην Κρήτη, ο Αμμωνας παντρεύτηκε τη Ρέα, τη μητέρα του Δία. Το όνομά του, λένε, το πήρε το νησί από την Κρήτη, μια από τις Εσπερίδες που κατείχαν τα χρυσά μήλα στη μακρινή Δύση.

Αργότερα, οι Έλληνες της Κάτω Ιταλίας και της Σικελίας πίστευαν άλλα: Ηρωίδα του νησιού ήταν Κρήτη, στα χρόνια της μεγάλης ανατροπής. Στη Νάπολι, υπάρχει αγγείο που την παρουσιάζει στεφανωμένη με κισσό να κοιτάζει τον ετοιμοθάνατο χάλκινο γίγαντα Τάλο, ενώ στο πλάι της στέκει ο Δαίδαλος. Σε μια πέτρα δαχτυλιδιού, εμφανίζεται να βοηθά τον Δαίδαλο και τον Ίκαρο να φτιάξουν τα φτερά τους. Σε μια τοιχογραφία της Καμπανίας (Νότια Ιταλία), ο καλλιτέχνης την θέλει να παρακολουθεί τον Θησέα την ώρα που ο ήρωας απελευθερώνει τους νέους από τον Μινώταυρο. Και κάποιοι την αναγνωρίζουν σε κομμάτι από σαρκοφάγο, που βρέθηκε στη Βίλα Άλμπανι, να συμπαραστέκεται στον Ηρακλή, όταν αυτός πάλευε με τον κρητικό ταύρο.

Υπάρχει και η εκδοχή που διηγείται τον έρωτα του Δία με τη νύμφη Ίδη. Καρπός αυτής της σχέσης ήταν ο Κρης. Όπως και ο Μίνωας, ήταν κι αυτός σοφός νομοθέτης. Κι επίσης όπως ο Μίνωας, έγινε βασιλιάς αυτόχθονα λαού, των Ετεοκρητών που αποτελούσαν τη μια από τις πέντε φυλές της Κρήτης. Από αυτόν, λένε, πήρε το όνομά του το νησί. Όσο για τους Ετεοκρητες, αποσύρθηκαν στα ανατολικά, όταν το νησί γέμισε Δωριείς. Αρχαίοι συγγραφείς τους εντόπιζαν στην πόλη Πραισό.

Υπάρχουν όμως και πιο πεζές ερμηνείες για την προέλευση της ονομασίας του νησιού: Από τη ρίζα «κρατ» (=κεφάλι) ή από το ρήμα «κεράννυμι» (=ανακατεύω, κυρίως κρασί με νερό), επειδή η κρητική γλώσσα κατά τον Όμηρο ήταν ανακατεμένη (Οδύσσεια, τ 175) ή από το κέρας. Όλες όμως αυτές οι ερμηνείες δεν είναι παρά υποθέσεις.

Στην Παλαιά Διαθήκη, η Κρήτη αναφέρεται ως Κάφτορ. Στα αιγυπτιακά ιερογλυφικά ως Κεφτί και Κεφτιού, στη σφηνοειδή γραφή (σε επιγραφή της Ασσυρίας του 2100 π.Χ.) ως Κα-πτα-ρά. Ως Κρήτη αναφέρεται τουλάχιστον από την εποχή του Ομήρου.

Στα ιστορικά χρόνια, η Κρήτη κουβαλούσε πολλά επίθετα: Την έλεγαν Αερία (επειδή έχει εύκρατο κλίμα), Χθονία (επειδή είναι τεράστια ή επειδή σ' αυτήν λατρευόταν η θεά Δήμητρα), Ιδαία (από το βουνό ή την ομώνυμη νύμφη), Δολιχή (επειδή είναι μακρόστενη), Κουρίτιδα (ως χώρα των Κουρήτων), Μάκαρι ή Μακαρόνησο (χώρα των μακάρων, επειδή έχει εύφορη γη) και Τελχινία (ως χώρα των Τελχίνων).

(τελευταία επεξεργασία, 2 Ιουλίου 2021)